

Лекарство исцеляет тело, а книга - душу

libr.knmu.edu.ua

Библіо ТЕРАПЕВТ

Издається с 1 октября 2014 года

№ 1(28)
2017
(январь)

Електронний бюллетень Научной библиотеки
Харьковского национального медицинского университета

Читайте в номере:

Різдвяні традиції...

Теплий «подарунок»...

Фундатори медицини

С. 2

С. 3

С. 4-5

Содержание

«Різдвяні традиції та звичаї: як святкують у світі?»

В. Войтюк, А. Дзюбан.....С. 2

«Теплий «подарунок» у зимову пору»

Р. Вороніна.....С. 3

«Той, хто наблизився до Цельса»

М. Заговора.....С. 4-5

Аскорбинка для души

О. Сохарь, Д. Ивашова.....С. 6

«Клеопатра: путь к власти»

О. Озеркина.....С. 7

Хроника месяца.....С. 8-10

Фотовзгляд: «Сказочное волшебство»

В. Вискова.....С. 11

«Библиосмешинки».....С. 12

Чтение со вкусом

С. 7

ФОТОВЗГЛЯД

С. 11

Різдвяні традиції та звичаї: як святкують у світі?

Одним з найулюбленіших зимових свят у світі є Різдво Христове. Православні християни відзначають з 6 на 7 січня, а католики з 24 на 25 грудня. Кожен з нетерпінням чекає на цей світлий день. Різдво – сімейне свято, в цей вечір кожен дім наповнюється теплом, радістю, миром та любов'ю. Кожна країна святкує по-різному, згідно зі своїми звичаями, що формувалися століттями.

Православне Різдво в Україні має багатовікові традиції, які дійшли до нас ще з давніх часів. Напередодні свята християни дотримуються чотиритижневого посту (Пилипівка). День перед Різдвом називається «Святий вечір», святкування розпочинають з першої вечірньої зірки, котра оповіщає про народження Ісуса Христа. Саме тоді прийнято розпочинати святу вечерю, яка складається з 12 пісних страв, що символізують 12 апостолів – учнів Христа. Традиційно господиня застлала стіл сіном, а вже потім скатертиною. Основною святковою стравою є кутя, також подавали борщ, узвар, вареники з картоплею, тушковану капусту, пироги та інше. Також за традицією, в цей вечір дітлахи носять «вечерю» своїм хрещеним та бабусям, які в свою чергу пригощають дітей солодощами та дарують подарунки. Зранку, 7 січня вся сім'я йшла до церкви на святкове богослужіння.

Поширеним явищем серед молоді є колядки. Переодягнені хлопці та

дівчата обходять будинки та співають колядки, вітають з Новим роком та Різдвом Христовим. Ще однією різдвяною традицією є вертеп – театральне дійство, яке сповіщає про народження сина Божого.

Є й інші традиції святкування Різдва у світі, які мають свій певний колорит. На Заході святкування Різдва починається заздалегідь. У багатьох європейських та інших західних країнах існує поняття різдвяних канікул – неодмінної зимової відпустки для дітей і дорослих, що триває з 24 або 25 грудня до перших днів нового року. Ввечері, напередодні Різдва кожна сім'я збирається біля ялинки на святкову вечерю. Також невід'ємною традицією святкування є обмін подарунками. Дітлахи всього світу з нетерпінням чекають на Санта-Клауса в цей вечір. В англійських країнах досі збереглася традиція прикрашати двері омелою. Перед Різдвом чоловік може поцілувати будь-яку дівчину, яка затримається під гілочкою.

В **США** прийнято влаштовувати в цей день масштабні феєрверки та салюти. В **Німеччині** готують традиційну випічку: нюрнберзькі пряники, різдвяні кекси та безліч інших смаколиків. В **Іспанії** символом достатку і щасливого сімейного затишку вважається виноградна лоза. Тому іспанці на Різдво з'їдають 12 виноградин і загадують бажання. У **Румунії** готують святковий пиріг,

в якому залишають маленькі сюрпризи – це можуть бути монетки, стручок гіркого перцю та безліч іншого. Якщо комусь дістанеться монетка, вона має принести достаток, а якщо перець, то це розвеселить тих, кому він не дістався.

Незважаючи на будь-які обставини, саме в цей день люди по всьому світу збираються разом, запалюють в домі свічки та прославляють Христа. В різдвяний вечір панує чарівна атмосфера, трапляються дива, а мрії стають реальністю.

Віта Войтюк,
бібліотекар 2 кат.
Анна Дзюбан,
бібліотекар 2 кат.

Кладезь книжної мудрости

*«...Так, не в тому диво, що дім ховає нас і гріє, що ці стіни – наші.
Диво в тім, що непомітно він передає нам запаси ніжності – і вона
витворює в серці, аж у його глибину, незнанні шари, де, ніби води криниці,
зроджується марення...»*

Сент-Екзюпері А. Планета людей / А. Сент-Екзюпері ;
пер. : А. Перепада, А. Жаловський // Планета людей. Маленький принц. —
Львів : Вища школа, 1981. — С. 5-98. — [С. 35].

Теплий «подарунок» у зимову пору

Сума незначних моментів складає весь наш життєвий шлях, але те, що залишається після них – головніше. Взимку, коли настає пора холодної днини, людину зігріває не тільки філіжанка кави і теплий плед, а й присутність іншої людини поряд.

Символічно, що саме в зимовий час у світі відзначається Національний день обіймів (*National Hugging Day*) – 21 січня, перше святкування якого відбулось у 1986 р. в США. Цікаво, що це не єдиний День обіймів: 4 грудня проходить Міжнародний день обіймів, що більше поширений серед студентства та почав відзначатися трохи раніше – з 70-тих рр. XX ст. Існує декілька версій започаткування цього свята: згідно з найпоширенішою, західноєвропейські студенти вигадали спосіб вираження власних дружніх почуттів за допомогою обіймів без осуду зі сторони суспільства. Що найцікавіше, не обов'язково обіймати тільки знайому тобі людину, головне – бажання обох до цього дійства. Ще одним фактором популярності

Обійми супроводжують нас усе життя, передаючи відчуття безпеки, комфорту і любові, тому, на думку психологів, люди обіймають один одного, щоб висловити свої емоції на даних момент.

*Всі люди складні, всі люди різні,
Але є кому дарувати постійно:
Одним – добре слово, іншим – пісню,
А декому – просто теплі обійми...
Тартак «Жити»*

А. Гончар, Р. Вороніна, М. Заговора, О. Сохар,
Н. Поляк

Вчені наполягають на тому факті, що людина повинна обійматися не менше 10 разів за день, щоб бути щасливим. Фахівці прийшли до висновку, що люди, яким подобається обійматися, прагнуть до відчуття спокою і безпеки. Але головне в обіймах

систему, підвищують у крові рівень гемоглобіну, а також окситоцину, що викликає доброзичливе ставлення до інших людей. Італійський професор Вінченцо Маріньяно назвав обійми «еліксиром вічного життя».

Святкування 21 січня не потребує ніяких матеріальних витрат і, вітаючи зі святом, можна подарувати обійми на знак доброго ставлення до людини.

А. Дзюбан, Т. Бабак, В. Войтюк

цього свята є рух Безкоштовних обіймів, який започаткував Хуан Манн, відчувши себе самотнім в аеропорту Сіднея (2004 р.), бо його ніхто не зустрічав, і написав на шматку картону «Free hugs» – безкоштовні обійми. Спочатку на нього дивились з осудом, але потім до Хуана підійшла жінка, що переживала особисту втрату, і сказала, що зараз потребує теплих обіймів. В подальшому подібні акції поширились світом і набувають все більше популярності не тільки серед молоді та студентства, а й до нього долучається старше покоління.

О. Борисова, А. Гончар

– повна довіра: якщо ви недовіряєте людині, яку обіймаєте, то замість щастя відчуєте тривогу, ворожість, хвилювання.

Також існують і «наукові» обґрунтування корисності обіймів: доброзичливі дотики підвищують імунітет, стимулюють центральну нервову

Н. Поляк, А. Гончар, Р. Вороніна, О. Сохар, М. Заговора

Регіна Вороніна,
бібліотекар 2 кат.

ТОЙ, ХТО НАБЛИЗИВСЯ ДО ЦЕЛЬСА

«Нехай ніхто не шукає собі пана в іншому,
хто сам собі може бути паном»
Парацельс

Відомий лікар, окультист, алхімік і просто християнський чародій Парацельс – народився в 1493 р. в сім'ї лікаря фон Гогенгайма. Справжнє ім'я – Філіп Ауреол Теофраст Бомбаст фон Гогенгайм. Його заслугою є введення хімічних препаратів в медицину, він вважається одним з засновників сучасної фармакології та фундатором ятрохімії (лікувальної хімії).

Впевнений, що медицина має опиратися на хімію, Парацельс був першим, хто придумав пігулку. Він стверджував, що живі організми складаються з ртуті, сірки, солей і ряду інших речовин, які утворюють всі інші тіла природи; коли людина здорова, ці речовини знаходяться на одному рівні; хвороба означає переважання або, навпаки, нестачу одного з них. «Все є ліки, все є отрута, залежно від дози», – вчив Парацельс.

Псевдонім Парацельс, він вигадав сам, що означало «наблизився до Цельса», лікаря Стародавнього Риму, який був народжений ще до нашої ери.

Перші знання з медицини, алхімії та астрології Парацельс отримав від батька. Так, зовсім у юному віці, а саме в 16 років, він уже знав основи хірургії, терапії і добре орієнтувався в основах алхімії: «Я, Парацельс, – великий маг і алхімік, і при бажанні високоповажний пан може легко розшукати людей, які на власні очі бачили, як я виймав з плавильної печі чисте золото. Але Господь сподобив мене великому знанню лікарської хімії, і коли я отримав в своєму тиглі ліки, які зцілили приречених на смерть людей, я зрозумів, що це знамення, бо частина моїх ліків могла дати людині більше, ніж все золото світу. І тоді я дав обіцянку не оскверняти пітною жадібністю

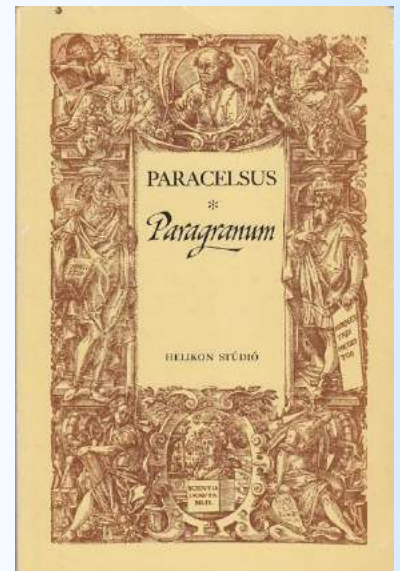
святе джерело мудрості і милосердя» (О. і Г. Вайнери «Ліки проти страху»).

За свідченням Ван Гельмонта в 1521 р. в Константинополі адептом Соломоном Трісмосінім Парацельсу було передано Філософський камінь (невідомий хімічний реактив, необхідний для успішного перетворення металів у золото в уявленнях середньовічних алхіміків) для приготування ліків.

З 1526 р. Парацельс отримує звання професора та починає викладацьку діяльність німецькою мовою. Він виступає проти схоластики в медицині, доводить свою злобу до того, що прилюдно сплює роботи Авіценни і Галена зі словами: «Ремні моїх черевиків більше розуміють в медицині, ніж ці два лікарі!». Через своє вільнодумство нажив ворогів та змушений був переїхати до іншого міста: «Лікарі не знають інших засобів для лікування хвороб, крім кровопускання і клістира, якими вони мучать своїх пацієнтів. Лікарське мистецтво перетворити в безглузде жонглювання латинськими словами... Ці неосвічені лікарі суть слуги пекла, послані дияволом знущатися над хворими...».

Парацельс мав оригінальний погляд на хвороби. За його словами, хвороби повинні називатися не з причини виникнення, а за назвами ліків, що їх виліковують – аркани. Тому хвороби треба називати не бронхіт, простуда, а morbus terebentinus, morbus helloborinus.

Слова Парацельса згадуються в працях Радемахера, який також назву ліків використовував як назву хвороб. Історик Дохман навіть запропонував: «чи не дати б нам приводу воскресити ці парацельсівські аркани, і подібно до нього, вказувати – morbus resorcinicus, morbus ichtyolicus, morbus antipyrenicus».

ТОЙ, ХТО НАБЛИЗИВСЯ ДО ЦЕЛЬСА

За своє недовге життя Парацельс має небагато робіт «De Gradibus et Compositionibus Receptorum et Naturalium» (Базель, 1526), «Парамирум» (1532), «Лабіринт медиків, які помиляються» (1533), «Хроніка Картинії» (1535); трактати – «Філософія» (1534), «Потаємна філософія», «Велика астрономія» (1531); натурфілософські напрацювання – «Книга о німфах, сильфах, пігмеях, саламандрах, гігантах та інших духах» (1536). Його праці були наповнені незрозумілими словами, тому спеціальні словники для розтлумачення робіт були створені учнями Парацельса.

24 вересня 1541 р. вважається датою смерті Парацельса, обставини якої не зовсім ясні і до цього часу. Багато ходить суперечливих чуток, адже більшість дослідників стверджують, що помер він насильницькою смертю, влаштованою ворогами.

Однак в Швейцарії ходить легенда, що дух Парацельса ще при житті став вільним від тіла і в даний час живе десь в горах разом з іншими адептами секретного ордена. Більшість вчених вірять, що він і на далі впливає на кращі

розуми людства. Дехто стверджує, що саме Парацельс послугував для Гете прообразом Фауста.

У Римі в церкві Св. Себастьяна встановлено пам'ятник з викарбуваними на ньому словами: «Філіпа Теофраста Парацельса, який здобував таку велику славу світу за відкриття хімічного золота, зображення і кістки; і поки знову не покриється своєю плоттю».

Біограф Парацельса Гартман Франц у своїй книзі «Життя Парацельса і сутність його вчення» наводить думки з рукописів великого алхіміка, які глибоко характеризують сутність його природи, що була у постійному пошуку нового: «...Знання, для якого ми призначені, не обмежені межами нашої власної країни і не стануть багаті за нами, але чекатимуть, поки ми не підемо на пошуки його. Ніхто не зможе опанувати практичний досвід, не виходячи з дому, так само як не знайде вчителя таємниць природи у кутку своєї кімнати. Ми повинні шукати знання там, де можна очікувати знайти їх, і чому потрібно зневажати того, хто відправився на пошуки? Ті, що залишаються вдома, можливо, живуть спокійніше і багатше, ніж ті, що

мандрують; але я не бажаю ні спокою, ні багатства. Щастя краще багатства; щасливий же той, хто подорожує, не маючи нічого, що вимагало б турботи. Той, хто бажає вивчати книгу природи, повинен ступати по її сторінках. Книги вивчають, вдивляючись в букви, які вони містять, природу ж – досліджуючи приховане в скарбницях кожної країни. Кожна частина світу є сторінка в книзі природи, і разом всі сторінки складають книгу, яка містить великі відкриття...».

Література

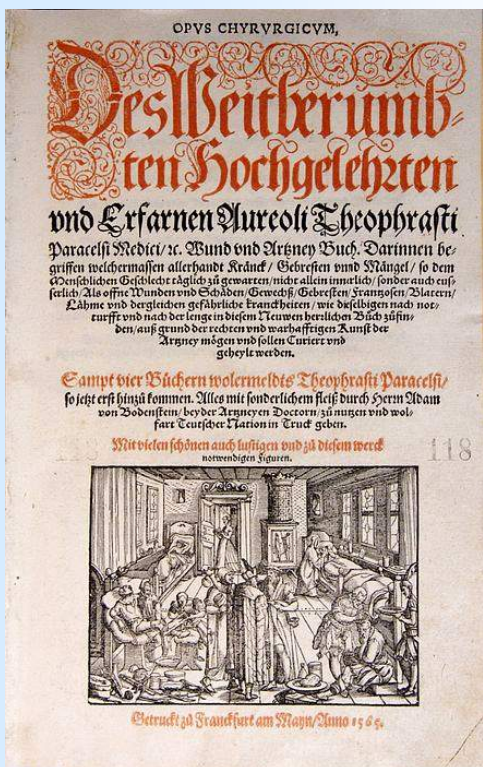
Вайнер А.А. Лекарство против страха : роман / А.А. Вайнер, Г. Вайнер. — Москва : Астрель, 2012. — 381 с.

Мороховець Л. История и соотношение медицинских знаний / Л. Мороховець. — Москва, 1903. — 391 с.

Ступак Ф. Я. История медицины : учебник / Ф. Я. Ступак. — Киев : Книга-плюс, 2016. — 144 с.

Франц Г. Життя Парацельса і сутність його вчення [Електронний ресурс] / Г. Франц. — Режим доступу: <http://www.e-reading.club/book.php?book=136003>

Марина Заговора,
бібліотекар

Аскорбинка для души

Читати не вредно — вредно не читати!

Рубрику ведуть: Ольга Сохарь - бібліограф 1 кат., Дарья Івашова - бібліотекар 2 кат.

В цьому випуску до вашої уваги книги Видавництва Старого Лева (м. Львів), одного з найбільш активних і прогресуючих на українських теренах. Запропоновані книжки об'єднують атмосферу пронизливих подій, ви поринете у психологічні переживання героїв, зіткнетеся з трагізмом, з яким стикаються звичайні люди зі звичайними звичками жити. Але все завершить щасливий кінець.

Елізабет Гілберт
«Їсти, молитися, кохати»

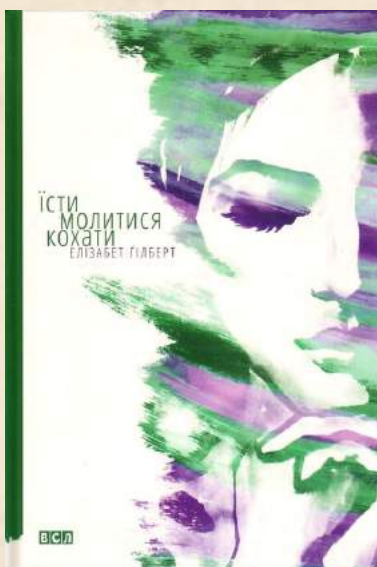
Гілберт Е. Їсти, молитися, кохати / Е. Гілберт ; пер. з англ. Я. Винницька. — Львів : Видавництво Старого Лева, 2016. — 416 с.

Анна Гавальда
«Мені б хотілось, щоби хтось мене десь чекав»

Гавальда А. Мені б хотілось, щоби хтось мене десь чекав / А. Гавальда ; пер. з фрр. Е. Кононенко. — Львів : Видавництво Старого Лева, 2016. — 144 с.

Аньєс Мартен-Люган
«Щасливі люди читають книжки і п'ють каву»

Мартен-Люган А. Щасливі люди читають книжки і п'ють каву : роман / А. Мартен-Люган; пер. с фрр. Л. Кононович — Львів : Видавництво Старого Лева, 2016. — 160 с.

«Їсти, молитися, кохати» — надзвичайно щира розповідь жінки про духовне переродження і позитивні зміни у житті. Автор книги на власному прикладі доводить, що навіть після найбільших криз можна не лише відновитися, а й відкрити в собі нові грані, можливості та рівні переживань. Героїня роману — письменниця — розчарована у сімейному житті та зневірена в особистому щасті. Жінка втрачає головне: сенс та смак до життя. Аби набратися сил та повернутися до життя, Ліз вирішує подорожувати. На її шляху три країни: Італія, Індонезія та Індія. Там вона вчиться їсти зі смаком, молитися з відкритим серцем та кохати, наче вперше.

У цій книзі 12 новел підкорюють світ і серця читачів. Це перша збірка новел Анни Гавальди, яка здобула славу якось несподівано, наперекір відсутності промоції видавців. Проте читачі давно потребували саме таких текстів: простих, душевних, щирих, без шокуючих подробиць. Гавальда, яку вважають «ною зіркою французької словесності», яскраво й проникливо зображає звичайне життя, зовнішня простота якого приховує безліч потаємних бажань, страхів, мрій та образ, а головне — любові у найрізноманітніших проявах. Потрібно лише вміти її побачити, відчути, дозволити собі «розплющити» серце і поринути у вир емоцій.

Перший роман Аньєс Мартен-Люган. Авторка надіслала твір у чотири видавництва, але із жодним з них так і не вдалося підписати контракт. Тоді на сайті Amazon вона опублікувала його власним коштом, книга дуже швидко стала бестселером. Це одна з багатьох історій про людину, життя якої чітко поділяється на «до» та «після» жахливої трагедії; про самотність, надію, любов і віру в себе. Автор розглядає життя своєї героїні через призму дуже актуальних тем: глибокого занурення у скорботи та тотальний егоїзм — Діана втрачає у автокатастрофі чоловіка та доньку, а разом із ними й бажання жити. Вона тікає з Парижа у маленьке ірландське село, де після періоду розгульного існування головна героїня заново вчиться жити, кохати, відчувати.

Все книги, представлені в рубриці, ви завжди можете прочесть, взяв їх в нашій бібліотеці на абонементі художественної літератури (корпус Б).

КЛЕОПАТРА: ПУТЬ К ВЛАСТИ

Генри Райдер Хаггард, английский писатель, юрист и политик, в своей литературной деятельности приключенческий жанр ставил превыше всего, пусть события его произведений и разворачиваются частенько на фоне исторических декораций. Но однажды писатель все же задумал создать сугубо исторический роман, посвященный финальному периоду Древнего Египта с многообещающим названием «Клеопатра». И, в итоге, опять не изменил себе: получилась историко-приключенческая драма, захватывающий рассказ о жизни Гармахиса, молодого царевича, которому при рождении была уготована участь правителя Египта. Все благоприятствовало ему в этом: родословная, всенародная любовь, небесные предзнаменования. Препятствием же на пути к величию оказалась могущественная женщина, наделенная недюжинным умом и всепобеждающей красотой. Женщина, для которой не существует преград в достижении намеченной цели, будь то управление государством или личный интерес.

Хаггард Г.Р. Клеопатра ; Владычица зари : романы / Генри Райдер Хаггард. — Москва : Художественная литература, 1991. — 590 с.

Отрывок из произведения:

... — Да, ты вернешься в Абидос, а из Абидоса поедешь в Александрию. В Александрии, о Гармахис, ты займешь трон твоих предков. Слушай же, как обстоят сейчас дела в стране.

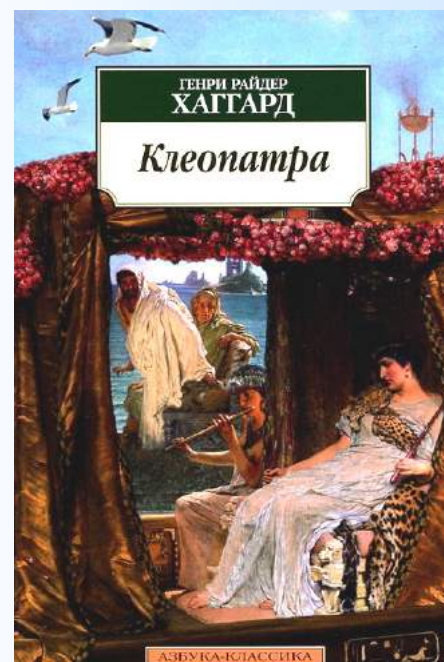
... Цезарь, как ты знаешь, захватил юного царя Птолемея Нового Диониса Двенадцатого и его сестру Арсиною и объявил, что распускает войска Клеопатры и войска Птолемея, которым командовал Ахилл, — они расположились друг против друга близ Пелузии и готовились к сражению. Но Ахилл презрел приказ Цезаря и двинулся на Александрию, осадил ее центральные кварталы с царским дворцом и заванью — цитадель Бруцеум, и долгое время никто не знал, кто же будет править в Египте. Наконец Клеопатра решила, что надо действовать и придумала план — нужно признаться, весьма дерзкий. Оставив свои войска в Пелузии, она подплыла вечером в лодке к Александрии и вдвоем с сицилийцем Аполлодором сошла на берег. Аполлодор завернул ее в драгоценные сирийские ковры и велел отнести ковры в подарок Цезарю. Когда во дворце развернули рулон, внутри оказалась прекраснейшая в мире молодая женщина, к тому же на редкость умная и образованная. И эта юная красавица покорила великого Цезаря — даже зоркая мудрость прожитых лет не смогла защитить его от ее чар, и это безумство едва не стоило ему жизни, едва не отняло славу, добытую в бесчисленных войнах.

— Глупец! — прервал я дядю Сена. — Презренный глупец! Ты называешь его великим — да разве истинно великий человек поддается уловкам коварной женщины? И это Цезарь, одно слово которого изменяло ход истории! Цезарь,

который мановением руки посылал в бой сорок легионов и покорял народы и страны! Цезарь, с его холодным, ясным умом, с его пронзительностью, этот прославленный герой попался в сети вероломной женщины! Нет, теперь я знаю: римлянин, которым ты так восхищаешься, был вылеплен из того же теста, что и все смертные, он был ничтожен и слаб!

Сена внимательно повзглядел на меня и покачал головой.

— Не суди так поспешно, Гармахис, умерь свою запальчивость и гордыню. Ведь ты же знаешь: все воинские доспехи скрепляются ремнями, и зорю воину, если меч врага их рассечет. Запомни навсегда: нет силы более могущественной, чем женщина во всей ее слабости. Она — высшая повелительница. Она является нам в самых разных обликах и не знушается никакими хитростями, чтобы найти путь к нашему сердцу; она мгновенно пронзает все и вся, но терпеливо ждет своего часа; она не отдается во власть страсти, как мужчина, но искусно управляет ею, как опытный наездник конем: если надо — натянет поводья, если можно — отпустит. Как для талантливого полководца нет неприступной крепости, так для нее нет сердца, которое бы она не заполонила. Ты молод, твоя кровь пылает огнем? Она будет неутомима в любви, ласки ее не иссякнут. Ты честолюбив? Она подстегнет твою жажду власти и укажет дорожку к вершинам славы. Ты устал, твои силы на исходе? Она даст тебе вдохновение. Ты споткнулся, упал? Она поднимет тебя и утешит, представив поражение блистательной победой. Да, Гармахис, все это подвластно женщине, ибо всегда и во всем

Природа — ее верная союзница, а женщина, лаская, поддерживая и утешая тебя, часто лишь израет роль, преследуя свою собственную тайную цель, к которой ты не имеешь никакого отношения. Вот так-то, милый Гармахис: женщина правит миром. Ради нее ведутся войны; ради нее мужчина расточает свои силы, дабы одарить ее богатствами; ради нее он совершает подвиги и преступления, ради нее добивается славы и власти, а женщина рассеянно отворачивается и уходит к другому — ты ей больше не нужен. Она смотрит на тебя и улыбается, как Сфинкс, и ни один-единственный мужчина не разгадал загадку этой улыбки, не проник в тайну ее души. Напрасно ты смеешься над моими словами, Гармахис: поистине велик тот, кто способен противостоять чарам женщины, которая незаметно обволакивает нас и торжествует победой, когда мы и не подозреваем, что повержены...

Ольга Озеркина,
зав. сектором

«Вірність правді життя»

(До 80-річчя від дня народження Є. Гуцало, українського письменника)

Поет і письменник, журналіст, кіносценарист... Все це про нього – Євгена Гуцала! Живучи простою людиною, вихованцем сім'ї сільських вчителів та будучи випускником історико-філологічного факультету Ніжинського педагогічного інституту (1959 р.), Євген Пилипович заявив про себе літературній громаді як автор лірико-психологічної прози, розкриваючи в найтонкіших нюансах внутрішній світ людини, та як новеліст, звернувши увагу на особливості народного характеру, діалектики старого й нового, неодноразово повертаючи у своїх творах до фольклорно-міфологічних контрастів та до неповторної картини сільського побуту і національного колориту. Присвятивши частину своєї творчості саме дитячій прозі автор показав себе письменником для будь-якої читацької аудиторії, використовуючи для цього різні жанрово-стильові форми.

Хронологічно пік плідної праці митця припадає на добу письменників-шестидесятників, коли більшість обирала свою подальшу долю на літературній ниві, він залишився аполітичним в своїй роботі та продовжив творити, виступати та публікуватися закордоном.

Його письменницька діяльність не залишилась неоціненою, він є лауреатом Премії ім. Ю. Яновського, Державної премії України ім. Т.Г. Шевченка, Премії фундаторів

Антоновичів, посмертно присуджено Всеукраїнську премію ім. І. Огієнка; за мотивами творів письменника знято більше 5 телефільмів.

4 липня 1995 р. Євген Пилипович Гуцало пішов у небуття, але пам'ять про письменника живе й надалі...

Всіх зацікавлених запрошуємо на абонемент художньої літератури ознайомитися з виставкою літературної спадщини Є. Гуцала.

Регіна Вороніна,
бібліотекар 2 кат.

С королями на «ты»

Начало нынешнего года богато на юбилейные даты в литературе. Отдельное место среди них занимает 395-летний юбилей Жана-Батиста Мольера, яркого представителя эпохи классицизма, выдающегося драматурга, талантливого актера и, одновременно, не чуждого медицине человека. Все комедии Мольера, дошедшие до наших дней, неизменно собирают аншлаги на лучших театральных подмостках мира.

Жан-Батист Поклен родился 15 января 1622 года в состоятельной семье придворного обойщика, что дало ему возможность получить приличное образование в Клермонском коллеже. Но, предпочтя актерское ремесло юридической карьере и взяв себе новое имя – Мольер, молодой человек примкнул к парижской труппе комедиантов и вскоре становится ее руководителем, а впоследствии и автором постановок. Он настолько преуспел на этом поприще, что заслужил симпатию и покровительство самого короля, удостоился прижизненной славы, что дано немногим.

Мольер, являясь основоположником жанра буржуазной комедии,

в своих пьесах поднимал многие злободневные темы своей эпохи, его герои – выходцы из самых различных сословий. И все же особой «любовью» драматурга пользовались представители медицинской профессии. Об этом говорят названия самих комедий: «Летающий лекарь», «Любовь-целительница», «Лекарь поневоле», «Мнимый больной». В них доведенные до гротеска образы врачей и аптекарей представляют собой квинтэссенцию всех пороков медицинской профессии эпохи Мольера. Именно эти пороки, а не саму медицинскую профессию, Мольер и подвергает жесткой критике, говоря устами персонажа из «Мнимого больного»: «[Мольер] осмеивает не докторов, он показывает смешные стороны медицины».

Всего Мольером за его творческую жизнь была написана сорок одна комедия, из которых до наших дней дошли тридцать три. В фонде Научной библиотеки ХНМУ представлены однотомное издание 1953 года, включающее в себя 10 наиболее известных пьес комедиографа, и книга из серии «Библиотека всемирной литературы (1972 г.) с той же подборкой произведений.

Читать Мольера – это всегда модно, ведь общение с классикой мировой литературы обязательно привнесит что-то ценное в копилку знаний и жизненного опыта человека.

Ольга Озеркина,
зав. сектором

До єдності та свободи: виставки до знаменних дат січня

В цьому місяці в читальній залі гуманітарної підготовки та самостійної роботи Наукової бібліотеки було підготовлено ряд тематичних виставок, присвячених національно-визвольному руху українського народу, його консолідації в єдину державу та подвигу студентства під Крутами.

2017 – рік Української революції

Споконвіку український народ славився сильною волею та прагненням до свободи. 2017-2021 рр. проголошено роками Української революції. Виставка «Витоки боротьби за незалежність: Українська революція 1917-1921 рр.» висвітлює події українського державотворення та визвольного руху в історичному контексті, зокрема: «Нариси з історії українського державотворення», «Новітня історія України», «Україна у війні за державність» О.І. Удовиченка,

«Українські визвольні змагання 1917-1921 рр.» та ін.

Українська революція довела, що наміри створення незалежної України були притаманні різним суспільним прошаркам, та здобуту державну незалежність України, на жаль, на той час зберегти не вдалося. Але все-таки боротьба народу за визволення країни не закінчилася. Український народ показав великий потенціал у боротьбі за власну свободу, це нація, яка має право на соборну державу.

Марина Заговора,
бібліотекар

Мрія багатьох поколінь

Жага до свободи та єдності прослідковується в контексті майже всієї історії становлення України як незалежної держави. До омріяного об'єднання українці йшли не одне десятиліття.

Акт Злуки 1919 року про об'єднання Української Народної Республіки й Західноукраїнської Народної Республіки в єдину незалежну Українську державу здійснив мрію мільйонів українців: 22 січня на Софіївській площі професором Федором Швецем було зачитано текст Універсалу Соборності. Так відбулося завершення тривалого процесу консолідації українців у єдину націю, об'єднавши

території багаторічного проживання в межах однієї суверенної держави.

Відповідно до Указу Президента України 1999 року саме 22 січня ми відзначаємо День соборності України.

Знаковим в цей день є створення так званих «живих ланцюгів». Перший – 1990-го року Київ-Львів, наймасштабніший у світовій історії, у ньому скріпили руки більше 2 мільйонів українців, він став ще одним кроком до здобуття незалежності Україною. В подальшому в 2008-2011 рр. – на мосту Патона у м. Києві близько 1 тисячі чоловік символічно з'єднали правий та лівий берег

Дніпра, а в 20 містах України, особливо у м. Львові, масштабні процесії мали на меті символічне та фактичне об'єднання Заходу та Сходу нашої країни.

Регіна Вороніна,
бібліотекар 2 кат.

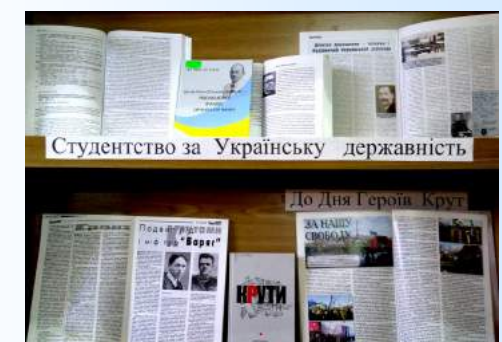
День пам'яті Героїв Крут

Одна із трагічних сторінок Української революції – це бій під селищем Крути. 22 січня 1918 року Центральна Рада своїм 4-м Універсалом проголосила Українську Народну Республіку (УНР) незалежною державою. Більшовики не бажали миритися з цим, і державі буквально на шостий день було оголошено війну. На нашу землю посунула Червона армія. На жаль, керманічі молоді республіки, зробили фатальну помилку і не подбали про створення боєздатного війська та захист своєї землі. Єдиною військовою залогою стали курсанти 1-ої юнацької школи ім. Богдана Хмельницького, за покликом серця до загону записалися і студенти університетів Св. Володимира та Українського народного, фельдшерської та гідротехніч-

ної шкіл, гімназисти 2-ої київської гімназії ім. Кирило-Мефодіївського братства. Старшому з них було 23 роки, а наймолодшому – лише 15. Ці юнаки вирушили під Крути з гімном «Ще не вмерла України...» і стояли на смерть. Ніхто не показав ворогові спину, йшли в атаку з покликом «Слава».

Їх було: чотири сотні курсантів, одна сотня студентського куреня та чота гайдамаків, 20 старшин. Командував боєм сотник Аверкій Гончаренко. Молоді звитязці витримали бій упродовж цілого дня, чим дали змогу урядові УНР довести до кінця життєво важливі Берестейські перемовини. При відступі 27 хлоп'ят було захоплено більшовиками у полон і розстріляно. Загинули ці юнаки як герої.

Бій під Крутами і організований відступ врятували молоду українську державу – ворожі війська втратили боєздатність на декілька днів. Хоробрі юнаки стали прикладом патріотизму для всіх наступних поколінь. Саме тому 29 січня є Днем пам'яті Героїв Крут.

Ніна Решетнікова,
зав. сектором

О медицине со знанием дела

В начале этого года мы чествуем Викентия Викентьевича Вересаева (1867-1945), писателя-врача, 150-летие со дня рождения которого литературная и медицинская общественность отмечают 16 января этого года. Его вклад в развитие медицинской этики трудно переоценить. Сын врача, ссыльного участника польского восстания В.И. Смиловича, Вересаев с детства приобщился к миру медицины, специфическая среда которого была для него наиболее естественна и понятна. Но, тем не менее, тяга к литературной деятельности заставила молодого человека приобрести вначале знания на историко-филологическом факультете Петербургского университета, и только после этого – пройти курс обучения на медицинском факультете Дерптского университета. Как считал сам Вересаев, знания о природе больного и здорового человеческого организма будут как нельзя кстати в дальнейшей писательской деятель-

ности. Как врач будущий писатель прошел хорошую школу, работая в должности сверхштатного ординатора в барачной больнице для остро-заразных больных им. С.П. Боткина, заведя холерным барак на Донбассе во время эпидемии болезни в 1892 году, а также, будучи военным врачом в разгар русско-японской и Первой мировой войн.

Наиболее значимое произведение писателя – публицистическая книга «Записки врача» была написана Вересаевым в 1900 году и после выхода в свет в 1901 году принесла ему широкую известность, вызвав острую полемику в отечественной интеллектуальной среде. Вересаевым за всю свою творческую жизнь было создано два романа и две драмы, одна из которых – «Последние дни» была написана в соавторстве с Михаилом Булгаковым, повести, рассказы, документальные и публицистические произведения.

Большинство вышеперечисленных произведений находится в фонде художественной литературы Научной библиотеки ХНМУ и представлены пятитомным собранием починений, а также отдельными изданиями. Надеемся, что личность и литературное наследие Викентия Вересаева найдут свой отклик в душе многих, кто интересуется творчеством писателей, медиков по профессии, и в первую очередь, конечно же, у будущих врачей!

Ольга Озеркина,
зав. сектором

«Публікаційна кар'єра вченого: наукометричний підхід»

В січні 2017 року Наукова бібліотека розпочала щорічний цикл семінарів для молодих науковців. 25 січня відбувся перший семінар – «Публікаційна кар'єра вченого: наукометричний підхід». Обговорювалися актуальні питання, які давно стали невід'ємною частиною сучасного наукового світу: як підвищити власні показники цитованості, як вибрати провідний журнал для публікації результатів досліджень

і як взаємодіяти з видавництвом, які є базові наукометричні ресурси і як працювати з їх загальнодоступними інструментами, і взагалі, що треба робити для персонального наукового просування.

Семінар відкрила та звернулася до слухачів з вітальним словом директор бібліотеки І. Киричок. В програмі було два повідомлення-презентації: «Вчений і його публікаційна кар'єра: де і як опублікува-

тися» (С. Кравченко, завідувач інформаційно-бібліографічного відділу) та «Наукометричні ресурси у науковій діяльності» (Т. Павленко, заступник директора бібліотеки з інформаційних технологій).

Серед слухачів були присутні 56 людей: аспіранти, молоді викладачі та студенти університету. В цілому семінар пройшов в робочій атмосфері і викликав певний інтерес у присутніх.

Цикл семінарів продовжується.

Тетяна Павленко,
заст. директора

«Чоловіче безпліддя: медико-соціальні аспекти»

За відсутність дітей у шлюбі в рівній мірі відповідальні і чоловік, і жінка. За даними статистики, проблема чоловічого безпліддя стає все більш відчутною в усьому світі – адже з усіх випадків безпліддя тепер чоловікам належить 50%.

В бібліотеці підготовлена виставка на тему «Чоловіче безпліддя: медико-соціальні аспекти», на якій представлена література з питань етіопатогенезу, сучасних методів діагностики та лікування порушень репродуктивної функції чоловіків.

Лариса Скрипченко,
провідний редактор

Запрошуємо до читального залу Наукової бібліотеки (проспект Науки, 4, корпус Б) ознайомитись з періоджерелами на дану тему. Виставка триватиме до 15.02.2017 р.

СКАЗОЧНОЕ ВОЛШЕБСТВО

Зима — это всегда немножко сказка.

Кто-то может возразить, что зимой бывает темно, мало солнца, холодно, скользко... Но это ведь только если смотреть с одной стороны!

С другой — это снег, благодаря которому любой, даже самый привычный городской пейзаж приобретает совершенно иной, новый, сказочный вид! Это заснеженные деревья, иней, снежинки, искрящиеся в лучах такого редко-го, и оттого ещё более прекрасного зимнего солнца.

Зима — это уютный свет фонарей вечером, запах хвои и мандаринов, это волшебство. И каждый раз в своих фото мне хочется хоть немного показать это преобразование города, природы, это мимолётное волшебство...

Читатель первый раз в библиотеке:
– Девушка, заведите на меня личное дело,
а то я у Вас еще не записан...

Читатель – библиотекарю:
– Вы можете мне выдать
литературу просто так?
А то я книжный пропуск
дома забыл...

Читатель-студент медицинского
вуза – библиотекарю:
– Дайте мне, пожалуйста,
литературу о Филатове.
Библиотекарь:
– У нас три Филатова.
Вам о котором?
Читатель-студент:
– А о котором больше написано?

Прибегает запыхавшийся
читатель:
– Ксерокопию мне позовите,
пожалуйста.
Выбегает замотанный
библиотекарь:
– Я ксерокопия, кто звал?

ЗАПРОШУЄМО ОЗНАЙОМИТИСЬ З ВИСТАВКАМИ:

«Служити Україні словом»
(120 років від дня народження Є. Маланюка, українського поета)
1 лютого 2017 р.

«В. Гюго – французький прозаїк, поет, драматург»
(215 років від дня народження)
26 лютого 2017 р.

Місце експозиції: абонемент художньої літератури
(проспект Науки 4, корпус Б)

День вшанування подвигу учасників Революції гідності та увічнення
20 лютого 2017 р.

Міжнародний день рідної мови
21 лютого 2017 р.

130 років від дня народження Леся Курбаса, українського режисера,
засновника театру «Березіль»
25 лютого 2017 р.

Місце експозиції: Зал гуманітарної підготовки та
самостійної роботи (проспект Науки 4, корпус Б)

«Онкохвора дитина»
15 лютого 2017 р.

Місце експозиції: читальний зал Наукової бібліотеки
(проспект Науки 4, корпус Б)

Контакты:

г. Харьков,
пр. Науки, 4
тел. (057)7077289
e-mail: biblio-t@ukr.net

Ред. коллегия:

Киричок И.В. (гл. ред.),
Русанова О.А. (отв. ред.),
Тесленко Е.Н.
Гаевая Н.Д.

*Поздравляем
сотрудников библиотеки
в январе!*

е юбилеем!

Агатъеву Веру Ивановну!

Неговелову Оксану Анатольевну!

е днём Рождения!

Волошину Валентину Евгеньевну!

Кузнецову Лидию Дмитриевну!

Попову Людмилу Михайловну!

